

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:
 Egy évre 240 Lei.
 Fél évre 120 Lei.
 Egy negyed évre ... 60 Lei.
 Egy óra 20 Lei.

Hirdetések árszábas szerinti díjazás mellett vétetnek fel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
 Aradi és Csanádi Egyesült Vas-
 utak palotájában.
KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Vállalat
 Boulevardul Regele Ferdinand I.
 (József téherceg-utj) 22. szám.
 TELEFON-SZÁM 151.

ARAD, 1922.

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF.

Kedd, február 7.

Lakbér-labirintus.

Nincs rettenetesebb helyzet a bizonytalanságnál. A bizonytalanságnak minden irányban való ki-
 küszöbölése nem csak az állam-
 nak egyik legfontosabb feladata,
 hanem feladata ez az államhata-
 lom gyakorlásával megbízott min-
 den közhivatali tényezőnek, sőt
 kötelessége ennek előmozdítása
 minden józanul gondolkodó pol-
 gárnak, mert a bármilyen irányban
 jelentkező bizonytalanság első sor-
 ban és így legérzékenyebben az
 egyes polgárt sújtja.

A lakbérletek ügye a bizonyta-
 lanság legsötétebb kaoszában ver-
 gödik már évek óta. A törvény fel-
 állít egy szabályt, amelynek se-
 gítségével megállapítható a mege-
 gedett béremelés maximuma. Hiá-
 ba közli azonban a bérbeadó a bér-
 lövel, hogy ezután a törvény alap-
 ján magasabb bért fizessen, a bérő
 nem fogadja el, csak a régi bért
 hajlandó fizetni. A tulajdonos nem
 fogadja el a régi bért, az összeg
 letétbe kerül; következik a fel-
 mondás és annak el nem fogadása
 után a felmondási perek nagy tö-
 mege.

A törvény tehát nem alkalmas
 a bizonyosság megteremtésére. A
 lakbérleti hivatal a most már mint
 egy 3000-re felszaporodott kér-
 vényt két év leforgása alatt sem
 képes elintézni, sem a törvénytől
 a rengeteg beadható felebezést.
 Belátható időn belül tehát a lakbér-
 leti hivatal a fölötte törvénytől
 sem lesz képes a már évek óta
 tartó bizonytalanságot megszüntet-
 tetni.

Talán a járásbíró? A hány
 bírő annyiféleképpen magyarázza
 és alkalmazza a törvényt. Van bi-
 ránk, aki a felek egybehangzó
 akaratnyilvánítását sem fogadja
 el konstitutív alapnak, hanem kizá-
 rólag a lakbérleti hivatal megálla-
 pítását, úgy magyarázván a tör-
 vényt, hogy még abban az esetben
 sem követelheti a bérbeadó a bér-
 löltől a magasabb bért, ha azt a
 bérő elfogadta, sőt egy ízben
 már fizette is, mert, ha a felek
 ugyanazok, a bérlet tárgya ugyan-
 az, de a bér magasabb, ez már új
 szerződés, s a felek egymás kö-
 zött nincsenek jogosítva új szerző-
 dést kötni; ezt csak a lakbérleti
 hivatal közreműködésével eszkö-
 zölhetik.

Minden hatóság oda hajtja az
 ügyet, a hol 1—2 évig sőt talán
 még tovább el lehet várni abban a
 bizonytalanságban, hogy, milyen

lesz a megállapítás, s vajjon mely
 időponttól, mi lesz ez alatt a leté-
 tekkel, a házáddal, reparatúrák-
 kal stb. stb. Közben jön egy újabb
 törvény, halomra dönt mindent, s
 kezdetét veszi a bizonytalanság-
 nak egy egészen új fázisa.

E napokban megjelent a ház-
 tulajdonosok szövetségének egy
 új felhívása, a mely egy új akció
 megindulását jelenti: felmondások
 május hó 1-re. Egészen bizonyos,
 hogy néhány nap múlva a lakók
 szövetségének egy felhívása fog
 megjelenni, jelentvén az ellenak-
 ció megindítását.

Millió és millió állampolgár ver-
 gödik és verekszik egymással
 évek óta a bizonytalanságnak eme
 kaoszában! Ezeknek az állapotok-
 nak tovább így tartani nem sza-
 bad; ha sem az állam, sem annak
 exponensei és hatóságai nem hord-
 ják lelkiükön a bizonyosság meg-
 teremtetését vegyüek elő magunk a

józan eszünket, s teremtsük meg
 azt magunk magunknak a törvény,
 praktikus alkalmazásával. A ház-
 tulajdonosok és lakók szövetségé-
 nek választmányai üljenek össze
 egy közös megbeszélésre, alakítsa
 nak két vagy három esetleg több
 bizottságot, a melyek, mint válasz-
 tott bíróságok állapítsák meg a bé-
 reket. Ha a két szervezet közgyü-
 lése ezt elfogadja, sok millió pol-
 gár sok millió leít fog megtakarí-
 tani, sok kellemetlen időpazarlás-
 tól és még kellemetlenebb összeít-
 közésektől fog mentesülni. Már ed-
 dig is meggyőződtem arról, hogy
 egyetlen tulajdonos sem akarja a
 lakó minden jövedelmét fölemész-
 teni, de egyetlen lakó sem akar
 napi 50—60 baniért egy lakásban
 lakni. Ha lesznek elégedetlenek,
 még mindig módjukban fog állani
 a lakbérleti hivatalnál és bíróságok
 nál időt és pénzt pocsékolni.

Dr. Gross Ignác.

Eredménytelen a pápaválasztás.

(Repülőgépek a Vatikán felett. — A külföldi bíborosok külföldi pápát akarnak.)

RÓMA. Ma délelőtt háromne-
 gyed tizenkettőkor és délután öt
 órakor a sixtusi kápolnából ismét
 fekete füst szállott fel annak a je-
 léül, hogy a pápaválasztás mai két
 fordulójára is eredménytelen ma-
 radt. A Szent Péter téren állandó-
 an nagy tömeg lesi, mikor kapja
 meg a döntő újságot. De a két el-
 ső szavazás régtől fogva eredmé-
 nytelen szokott lenni. Így volt a leg-
 utóbbi pápaválasztáson is, amikor
 a konklávé harmadik napján s a
 tizedik szavazáskor egyeztek meg
 végre a kardinálisok, hogy Della
 Chies bíbornok legyen a pápa. Am-
 bár a konklávé titkát a legszigor-
 rubban őrzik, az II. Mondo című
 római újság azt adja hírül, hogy a
 szavazatok jelentékeny részét Gas-
 parri bíbornokra adták le, a többi
 szavazatokat Lualdi, Laurenti és
 Lafontaine bíbornokokra. A vati-
 kán hivatalos lapja, az Osservato-
 re Romano ezzel szemben figyel-
 mezteti a közönséget, hogy a kon-
 klávéban résztvevők esküt tettek
 a legszigorubb titoktartásra s így
 valóban hiteit érdemlő hírek nem
 szivároghatnak ki.

RÓMA. Mára három amerikai
 bíboros érkezését várják. Ezért le-
 hetséges, hogy a konklávé csak az
 ő megérkezésük után dönt. Több
 jelből arra lehet következtetni,
 hogy a konklávéban Merry del Val
 irányára tért nyert Gasparival szem-

ben, vagyis inkább X. Pius vallá-
 sos, mint XV. Benedek politikai
 irányzata mellett alakul ki a han-
 gulat.

RÓMA. A Vatikán lapja tiltá-
 kozik az ellen, hogy a konklávé
 ideje alatt olasz repülőgépek és
 léghajók vonulnak át, a Vatikán
 és Szent Péter temploma fölött.
 Ez ellentmond az olasz kormány
 ama fogadalmának, hogy a kon-
 klávé szabadságát respektálja.

LONDON. A pápaválasztás hat
 eredménytelen szavazása negle-
 hetős csalódást okozott. Kiszívár-
 gott hírek szerint az eredmény
 azért késik, mert a konklávé elha-
 tározta, hogy bevárja a panamai
 bíbornokok megérkezését. Nenéz-
 séget okoz az is, hogy a külföldi
 bíbornokok a szokástól eltérően
 elhatározták, hogy külföldit vá-
 lasztanak meg a szentszékre.

— Magyar segélyiroda Bucu-
 restben. A bucaresti ref. esperesi
 hivatal mellett a ref. egyházke-
 rület egy ideiglenes egyetemes
 segélyirodát állított fel, melyhez
 mindenki fordulhat felekezeti kü-
 lönség nélkül Bucurestben levő
 hivatalos és magán ügyei elinté-
 zése céljából. Megkeresések Tőkés
 Ernő ref. esperes urhoz Bucurest,
 Styrbay Voda 9. sz. alá intézen-
 dők.

Egységes program.

(Mit akar Poincaré Genuában?)

PÁRIS. Poincaré diplomáciai
 uton érintkezésbe lépett a szövél-
 séges kormányokkal és figyelmük-
 be ajánlotta azt a tervét, hogy az
 antantnak Genuába egységes pro-
 grammal kell mennie és az egyko-
 ri ellenséges államokkal szemben
 egységesen kell fellépnie. A „Jour-
 nal” mai száma jelenti, hogy Poin-
 caré a szenátus külügyi bizottsá-
 gában erről részletesen nyilatko-
 zott.

PÁRIS. Millerand elnök ma
 délelőtt Poincaréval, Leon Bur-
 geoissal és Vivianival tanácsko-
 zott a genuai programról.

LONDON. Az olasz kormány-
 válság miatt elhalasztják nemcsak
 a külügyminiszterek esütörtökre
 tervezett konferenciáját, hanem
 valószínűleg a genuait is.

Hetven vagon liszt kell.

(A lisztállítás feltételei.)

A megyei gabonavásárlási bi-
 zottság zár alá vette a közelmult-
 ban a megyében található liszt-
 és buzakészleteket, hogy azok-
 ból az ellátatlan lakosság és a
 hadsereg élelmezését biztosítsa.
 Természetesen senki nem szállit-
 hatott vasutal búzát vagy lisztet,
 mert ehhez a megyei vásárló bi-
 zottság szállítási engedélyre szük-
 séges. A vásárló bizottság úgy
 határozott, hogy amerinyiben a
 nagyobb készletek tulajdonosai,
 főleg persze a malmosok megfe-
 lelő mennyiségű lisztet ajánlanak
 nak fel a vásárló bizottságnak, az
 esetben ad szállítási engedélyt, a
 mellyel a megye területéről kiszál-
 litathatják feloldott készleteiket. A
 megfelelő mennyiség pedig a ki-
 szállítandó lisztmennyiség 10 szá-
 zaléka. Ezt a tíz százalékot pedig
 305 leies mázsánkénti áron ajánla-
 nák fel a hadsereg itt levő részei-
 nek szükségleteire. A szükséglet-
 tek kielégítésére a vásárló bizott-
 ságnak összesen 70 vagon liszt-
 re van szüksége. A malmosok ez-
 zel szemben csak 5 százalékot
 akarnak felajánlani, mert a 305
 leies ár mellett ráfizetnek a liszt-
 re és 10 százalékot már nem is
 tudnának belekalkulálni az árba,
 mert ez a lisztet annyira megdrá-
 gitaná, hogy az aradmegyei liszt
 ezzel elvesztené versenyezőképessé-
 gét a temesmegyei liszttel szem-
 ben. A szükségelt hetven vagon
 lisztre nem momentán van szük-
 sége, de egyelőre csak olyan fel-
 tétellel kaphatnak szállítási enge-
 délyt lisztállításra, ha a 10
 százalékot felajánlják. A 70 wag-
 gon liszt 1000 vagon búzának a
 tíz százaléka, mert ezer vagon

Isztból csupán 700 waggón lisztet örölnék. A megyei vásárló bizottság ez ügyben a legközelebb értekezletet tart.

Aranydollárok a kossáruddban.

(A jószívű jószágigazgató póré.)

A múlt év áprilisában Szöllősi Rezső marosvásárhelyi jószágigazgatót Budapestre való elutazása előtt arra kérte Herter Károly, hogy egy kis Kossár élelmiszert vigyen gróf Bissingen Ottóné Pesten lakó leányának, Erzsébetnek. A kossarat Sényi Ászkó argui-muresi lapszerkesztő küldte a grófleányának. Szöllősi Rezső a kossarat podgyászai közzé csomagolta és nagy meglepetésére a curficiú vámvizsgálóknál szolgáló teljesítő vámőrök egyike a kossár fedelét lezáró ruddal melbeültette. Nem tudta mire vélni a dolgot és megdöbbenve nézte a ruddat, a melyet a vámőr kettétörve tartott a kezei között és amelyből aranydollárok hulltak ki. Szöllősi Rezsőt beszéltették az aradi törvényszékre. Ma tárgyalta az ügyet a vámszempészeti bíróság. Szöllősi azzal védekezett, hogy sejtelve sem volt a dollárokat tartalmazó ruda csokról. Egy nyilatkozatot mutatott fel, amelyben gróf Bissingen Ottóné kijelenti, hogy Szöllősi egyáltalán nem tudott a kossárudd tartalmáról. A bíróság elhalasztotta a tárgyalást és elrendelte a nyomozást.

A spiritizmus csodája.

(Testből fehér világító pelyhek szállnak ki alakatlan anyag, amelyből arc, fej, kéz, „materializálódik” — Két külföldi orvos megfigyelése)

Ujabbán egyre több figyelemmel fordul egy aközönség, mint a kutató tudomány a spirituális, vagy mint ujabbán szokták nevezni, a metapszichikai jelenségek felé. Vannak-e egyáltalán ilyen jelenségek, vagy nincsenek, nem a mi feladatunk eldönteni: tény az, hogy vannak, akik hisznek létezésükben, vannak, akik tagadják s az objektíven gondolkodók szerint az egész kérdés a hit kérdése. A hívő kutatók egyre több anyagot szállítanak a hit támogatására s a helyzet ma az, hogy a vezető tudósok általában vállvonogatással fogadják ezt a hangyaszorgalommal és nagy lelkesedéssel összegyűjtött anyagot, nagyrészt nem is érdemesítve azt a megvizsgálásra és ellenőrzésre. Mint minden aktualitást, a napi sajtó ezeket is regisztrálja. Az ujabbán összegyűjtött anyagból érdekességével kiválik két orvosnak a tanulmánya: G. Geley, a párisi metapszichikai intézet vezetője az egyik és báró dr. Schrenck-Notzing müncheni orvos a másik kutató. Geley a biológia egyik legnagyobb felfedezését látja Mme Bissonnak, egy francia akadémikus özvegyének abban a megfigyelésében, hogy egy C. Éva nevű médiumnál (akivel legelőször ez a hölgy kísérle-

Meghosszabbítják a magyar parlamentet.

(Egy hét a választójog letárgyalására.)

BUDAPEST. Kovács J. István képviselő a nemzetgyűlésen azt fejtette, hogy a nemzetgyűlés a választójogi törvény megteremtése nélkül nem oszthat fel. Február 16-án alkotmányjogi ex-lex következik be. Ennek ellenszere, a nemzetgyűlés életének legfőbb egy hónappal való meghosszabbítása, mely idő alatt kizárólag a választójogi törvényjavaslatot kellene tárgyalni.

BUDAPEST. A nemzetgyűlés huszas bizottsága ma délután befejezte a választójogi törvényjavaslat általános vitáját. A Háznak így egy hete marad a javaslat letárgyalására.

BUDAPEST. A minisztertanács a jegyintézet kontingensét hat hónapi időtartamra két milliárd koronával emelte fel.

BUDAPEST. Politikai körökben hirlük, hogy a nemzetgyűlés meghosszabbítása befejezett ténynek tekinthető, alkalmasint kizárólag a választójogi törvényjavaslat letárgyalására csak néhány hétről lehet szó. A meghosszabbítás azonban csak pártközi megegyezéssel lehetséges. Frühwirth indítványt adott be, mely szerint a kormány kétszakaszos törvényjavaslat benyújtására utasítandó a nemzetgyűlés mandátumának meghosszabbítása céljából. Az ellenzék hajlandó engedményekre, de ga-

ranciákat követel, hogy a választások nem tolongnak el.

BUDAPEST. A köztársasági párt is részt vesz a választásokon. Juhász Nagy Sándor volt igazságügyminisztert megválasztották a párt másodelnökének. A bécsi emigránsokat felszólította a párt, hogy önkéntes számkivetésükből térjenek haza.

BUDAPEST. Kényes közjogi dilemma előtt áll a magyar politika. A nemzetgyűlés alaptörvénye szerint február 16-án lejár a mostani törvényhozók mandátuma. Törvény szerint tehát ex-lexnek kellene bekövetkeznie. Ez a megoldás azonban csak újabb zürzavart keltene, mert a nemzetgyűlés egyik főfeladatának, a választójogi reformnak megoldása nélkül oszlanék fel. E baj elkerülése céljából az a gondolat kezd felülkerekedni, hogy inkább tegye túl magát a nemzetgyűlés a két korlátozó alaptörvény betűin és feltételül alkossa meg az új választójogot. Még a kormánypárt táborában sincs sok híve annak a tervnek, hogy szükségrendelettel léptessék életbe a kormány választójogi javaslatát, az ellenzék pedig ezt egyenesen forradalmi cselekedetnek minősíti és azt hangoztatja, hogy ezen az alapon az új parlament törvényességét is kétségbe lehet vonni és annak törvényeivel

is komoly kétség férne épen a parlamentarizmus szempontjából. Az ellenzék nem zárkózik el attól, hogy a nemzetgyűlés még néhány hétig együtt maradjon, de azt fél a fervezhez, hogy kizárólag csak a választójogot hozza tető alá. A kormány tagjai hamarosan rendkívüli minisztertanácsot tartanak és ott döntenek el, mi is legyen voltaképpen a nemzetgyűlés sorsa. A belügyminiszternek az a szándéka, hogy semmi szint alatt sem változtatja meg az egész vonalon a lajstromos szavazást, csak a fővárosban. Az ellenzék minden erejét latba veti, hogy vagy minden vonalon, vagy sehol se legyen lajstromos szavazás.

Negyedszázados jubileum.

(A pankotai Jótékony Nőegylet ünnepé.)

A pankotai Jótékony Nőegylet február 2-án fennállásának 25 éves évfordulóját alkalmasból diszkozyűlést tartott, amelyen lelkes szavakban méltatták Lilienberg Sándorné földbirtokosnőnek, a Nőegylet alapítójának nagyelköcségét és Nagy József pankotai romkát, plebánosnak, a Nőegylet alapítása óta titkárának tevékenységét. Mindkét érdemes vezetőnek érdemeit a diszkozyűlés jegyzőkönyvben örökítette meg. Február 4-én a Nőegylet fényesen sikerült társasvacsorát rendezett, a melyen egy a közseg, mint a környék intelligenciája megjelent. A banketten számos lelkes felközőrtőben ünnepelték Lilienberg Sár-

tezett) hipnóziszerű állapotban bizonyos sajátosságos anyag vonul ki a testből, amely anyagból később mindenféle organikus alakzatok — arcok, kezek, ujjak — képződnek. Mme Bissonnak inkább csak egyszerű megfigyelései után Geley csakhamar folytatta Évával a kísérleteket.

„Schrenck-Notzing hasonló szorgos és óvatos módon végezte kísérleteit Évával. Évának minden alkalommal egy, a tudós által vett trikóba kellett öltöznie. A jelenségeket magneziumfény segítségével egyszerre öt fényképezőgéppel is megörökítette, amelyek elől, oldal és hátulról voltak a médiumra beállítva. A médium egy elfüggönyözött sarokban ült, azonban kezeivel állandóan szétnyitni és tartania kellett a függönyök szegélyeit. Schrenck-Notzing vaskos könyvben, melyet vagy háromszáz fényképpel is illusztrált, a lehető legrészletesebben írja le megfigyeléseit és kísérleteit. A materializációs jelenségeket „mété n. előjáró tünemény (phénomène prémonitoire) vezet be, mely kb. háromnegyed 1 óráig tart. A médiumnak főleg szájából, de testének egyéb részeiből is fehér, világító pelyhek, vagy szalagszerű anyagok jönnek ki. A pelyhek nagysága a borsószem-től az 5 frankosig terjed, végül felhőszerűen összeolvadnak, néha valóságos köpenybe burkolva a médiumot. Ez anyag tapintása hideg, nedves, nyálkás. Ha zsinór- vagy szalagalakban vonul ki, tömöttebb, száraz és rostos. Néha pókháló benyomását kelti. Saját-

ságos, hogy az érintéstől fél, kikerüli azt és visszavonulni igyekszik a médiumba. Viszont, különösen, ha erősebben vagy hosszabbabban fogják meg, a médium maga is fájdalmat érez, ami annak a jele, hogy ez az anyag állandó kapcsolatban áll a médiummal és szinte a médium kivetítésének (exteriorizációjának) tekinthető. A fényre is rendkívül érzékeny. Villanó fény mellett eszköztől felvételeknél a médium fájdalmas rázkódattásról panaszkodik.

A legkülönösebb sajátossága ennek az anyagnak azonban az, hogy rendkívüli hajlandóságot mutat az organizációra. Néha csak lassan, fokozatosan, néha azonban villámszerű, szinte észrevehetetlen gyorsasággal alakul át ez az amorfi, vagy inkább polimorf anyag valamilyen szerves testté: arccá, fejé, karrá, kézzé, vagy ujjakká, amelyek aztán már tömör, élni látszó, többé-kevésbé tökéletes biológiai szerkezetű, bizarr látvány, mikor pl. amorfi, háló- vagy felhőszerű tömeg közepén lóg egy tömör csonttal, körömmel, izületekkel, ráncokkal ellátott emberi kezűj. Az arcok néha reliefszerűek, amelyek háta mögött nincs tömör fej, néha egészen sík lapok, gvaktran tökéletesek, néha azonban kezdetlegesek, hiányokat és hibákat mutatnak. Néha, anélkül, hogy tömör szerkezet volna megállapítható, az eredeti amorfi-anyagból csak egy kéz, ujj vagy fej konturjai látszanak. Amikor egy-egy materializált testrészt kialakul, a médium görcsös fájdalmakról tesz tanu-

ságot és ezért Geley a materializáció supranormális fiziológiai jelenségét a születési fiziológiai jelenségével hasonlítja össze. Még a szalagszerű kontaktus sem hiányzik.

Rendkívül érdekes Geleynek az a fejtegetése, amivel ezt az egész „okkult” folyamatot párfu-zamba állítja a rendes fiziológia folyamataival, aminek lehetőségéből arra következtet, hogy a materializációs jelenségek a rendes életjelenségekkel azonos törvények szerint folynak le. Tovább folytatva a következtetést, Geley egy magasabb, eddig ismeretlen dinamizmus működését sejt, mely erőit, amely megindítja és véghezviszi az organizációt egy a rendes fiziológiában, az életörnyek testének felépítésénél, mint a supranormálisban, a materializált alakzatok képződésénél. Bármily csodálatosoknak látszanak is ezek a dolgok, nem lehet talán továbbra is semmi bevezetéssel elhaladnunk mellettük. Hiszen a Nobel-díjas Charles Richet vezetésével 1921. őszén Kopenhágyában tartott nemzetközi metapszichikai kongresszus is, amelyen számtalan elsőrangú tudós vett részt, nyíltan állást foglalt ezeknek a jelenségeknek valódisága mellett és kifejezte azt a kívánságát, hogy a metapszichikai, illetve parapszichikai jelenségeknek komoly tanulmányozását most már a hivatalos tudomány is kezdje meg.

Borné alapítót, Nagy József titkárt és a jelenlegi elnököt dr. Kráľitz Lajosné. Az egybegyűltek a legioőbb hangulatban reggelig maradtak együtt. A Négyzet 25 évvel ezelőtt Ijienberg Sándor és neje ezer forintos alapítványával kezdte meg humánus működését. A jubileum alkalmával a nemesszívű alapítókat sikerült, művészi plakettel lepték meg.

Ertesítés.

Miután a város polgármestere nem engedte át a városháza tanácstermét a magyarság szervezkedő gyűlésére, kénytelen vagyok eme határozatát megfellebbezni. Kérdés azonban, vajjon a fellebbezésnek lesz-e egyáltalán és kellő időben sikere? Sajnos, hogy a magyarság szervezkedésével kapcsolatos előmunkálatok, eljárások, kérvényezés, engedélykieszköztetés, fordítások, helyiségről való gondoskodás, lapok értesítése, egyedül az én öreg vállaimra és fájós lábaimra nehezedett. *Nem akad egyetlen ember, aki segítségemre lenne.* A kiadásokat is egyedül én fedeztem. Felhívom azért az érdeklődőket s elsősorban azokat, akik jelenteni óhajtják magukat, vagy ezeknek nagyszámu barátait, akiknek idejük van arra, hogy ivateket körözzenek, aláírásokat gyűjtsenek, szíveskedjenek elsősorban egy alkalmas teremről gondoskodni, annak anyagi kiadásait fedezni s velem *e hó nyolcadika, szerda, estig tudatni*, hogy melyik helyiségben kérvényezhetem és hivhatom össze a kívánt alakuló közgyűlést. Ha én ilyen értesítést nem kapok, akkor az összehívás iránt nem intézkedhetem. Jogában áll azonban bárkinek ilyen szervező gyűlést egybehívni, ennek engedélyezését kérvényezni. Ha pedig nem akadnak olyanok, akik ezt megvégezzék, *akkor az aradi magyarság szervezése végleg elmarad.* Arad, 1922. február 5. Dr. Barabás Béla.

Megállt a valutaforgalom.

BUCURESTI. A kormány által elrendelt devizaellenőrzés következtében, mint előrelátható volt, a valutaforgalom megszűlvén teljesen megakadt. A kormány rendelkezése annyira kellemetlenséget, bálódást és utánjárást okoz a legkisebb ügyfeleknek is, hogy az emberek egyelőre jobbnak látták, már amennyiben lehetséges, a tartózkodó álláspont elfoglalását. Még a magánforgalomban is, amely minden ellenőrzést kijátszva kávéházakban és zugbörzékben bonyolódik le, érezhető a reszingáló intézkedés hatása. A devizaforgalom szinte kiesett külföldi kapcsolataiból és csupán pénzügy miniszteri aktákon való mozgásra utalva, láthatólag elerőtlenkedik és magabacsókevénységedik. A leu éppen azért, mert a határnál a többi valutákkal együtt leállították, kevés változásai a 8 önyolcad árfojlyamán stagnál. A cseh-szlovák korona 3-ról 2.60-ra esett és a többi valuták sem tartották meg olyan szilárdul emelkedő tendenciájukat, mint a rendelet előtt.

Sztrájkolók és műszaki csapatok harca.

(Tovább tart a németországi vasutas-sztrájk.)

BERLIN. A Majna melletti Frankfurtban a sztrájkolók és a műszaki tartalékcsoportok között összejutkötések voltak. A sztrájkolók megakadályozták a műszaki csapatokat munkájukban. A sztrájkolóknak sikerült a frankfurti főpályaudvar viztornyából a vizet teljesen úgy lefolytatni, hogy a mozdonyokat nem lehetett vízzel ellátni. A környéken és Hannauban nagyobb rongálások és súlyos inci-

densek voltak. A műszaki tartalékcsoportok által vezetett vonatokat megállították. Kétezer sztrájkoló elfoglalta a pályaudvart és a műszaki tartalékcsoportokat súlyos összejutkötések közben elzavarták.

BERLIN. A sztrájkolók vasárnapi gyűlésükön azt követelték; hogy a munka mindaddig szüneteljen, amíg követeléseiket nem teljesítik.

Halló! Tessék fizetni! Mi az a belépési telefon-

A napokban hirdetésny jelent meg az aradi lapokban, amely szerint minden telefonelőfizető köteles belépési, illetve bekapcsolási díj címén 500 leit fizetni. A legtöbb telefonelőfizető teljesen tájékozatlan volt, hogy miért követelnek tőle most belépési díj címén minden egyes állomása után 500 leit. Ezért kérdést intéztünk Buizan Avram postafőnökhöz, aki a következőket mondotta:

— Belépési, illetőleg bekapcsolási díjat már a magyar rezsim alatt is szedtek. 1914 előtt, szóval a háboru kitorése előtt és utána egy ideig a belépési díj 7 korona volt, 1918-ban ezt a díjat még a magyar rezsim alatt 150 koronára emelték fel. Egész Erdély területén 1919 április 20-tól kezdődőleg számítják a román imperiumot, ettől az időtől kezdve tehát mindenkinek be kell fizetni a belépési díjat, mert az ez idő előtt befizetett díjak nem a román, hanem a magyar állampénztárba lettek befizetve. Azok, akik 300, illetőleg 150 koronát már akkor befizettek, azok nem is fizetnek többet, mint 425, illetőleg 350 leit. Nem tévesztendő össze ez a belépési díj azzal az 500, esetleg több lejellel, melyet az interurbán beszélgetések díjainak biztosítására fizettek be az előfizetők, mert ez az összeg az előfizetőknek

tulajdonképpen mindenkor rendelkezésükre áll, csupán az interurbán beszélgetések biztosítékául szolgálnak. Már kaptunk a felektől ez ügyben több fellebbezést, de kijelenthetem, hogy a fellebbezés teljesen céltalan, mert az eddig beadott fellebbezések mind vissza lettek utasítva. 10-ikéig kaptak az előfizetők újabb határidőt ennek a díjnak befizetésére. Aki erre a határidőre nem fizeti be a díjat, azt felvesszük abban a névjegyzékbe, melyet fel kell terjeszteni a postaigazgatóságához, hogy állomásaikat leszereljék. A napokban Aradon járt Titulescu János postavezérigazgató, aki kijelentette, hogy semmiféle fellebbezésnek nincs értelme, mert a közlekedésügyi minisztérium ragaszkodik ezeknek a díjainak befizetéséhez. Minden állomás után be kell fizetni tehát az előírt 500 leit.

Megkaptuk tehát a hivatalos magyarázatot, csupán azt nem értjük, miért kell külön 500 leit fizetni, amikor a telefonelőfizető fizeti az előfizetési díjat, befizette a biztosítékot, fizette a felszerelési díjat. A jámbor előfizető elehet készülve rá, hogy nemsokára új címen követelnek tőle újabb 500 lejeket. De ha már fizetni kell legalább szolgálják ki pontosan a türelmes előfizetőt.

Háromszáz ember.

(Azik repatriálásukat kérték, de nem távoztak Aradról.)

Megírta az Aradi Közlöny, hogy a repatriáló hivatal felhívta azokat, akik 1920. és 1921-ben repatriálásukat kérték, de nem távoztak el, hogy e hónap hetedikéig jelentkezzenek a hivatalnál nyilatkozattétel végeit. Mintegy 300 azoknak a száma, akik az elmúlt két évben repatriálásukat kérték, de repatriáló utlevelüket nem vették ki és így nem is távoztak el Románia területéről, hanem itt maradtak. Cikkünk nyomán az utóbbi napokban nagyszámban jelentek meg a visszamaradt repatriáltak és a hivatal főnökétől a jelentkezési határidő kitolását kérték. Valian Aurél főnök a polgármesterrel egyetértőleg a nyilatkozattétel határidejét február 11-ében állapította meg és egyelőre távirati kérdést intézett a cluji központi repatriáló hivatalhoz, hogy ezek kötelesek-e elhagyni az ország területét, avagy itt maradhatnak-e? Így tehát a napokban fog eiddőni 300 ember sorsa, hogy egy meggonddalton kérelem következtében el

Kell-e távoznok, avagy itt maradhatnak-e továbbra is régi lakóhelyükön.

Az aradi színház.

(A Színügygyámoltó Egyesület választmányi ülése.)

Az aradi Színügygyámoltó Egyesület választmánya megalakulása óta vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta első ülését Kintzig János elnöklésével az Aradmegyeli Takarékpénztár igazgatóságai üléstermében. Kintzig János rövid elnöki megnyitója után ifj. Vas Gusztáv vázolta a színház jelenlegi súlyos helyzetét. A színház felszerelési konzorciuma bejelentette, hogy több áldozatot nem hozhat és ha az egyesület nem veszi kezébe az ügyet, kénytelen bezárni a színházat. Elmondotta ifj. Vas, hogy akadt négy lelkes aradi ur: Leopold Zsigmond, Kintzig János, Busch Simon és dr. Étes Géza, a kik hajlandók a színház felszerelését és adósságát átvenni. Ebben a

konzorciumban az Egyesület is résztvenne a jelenleg rendelkezésére álló százezer lejellel. Ebben az esetben Róna Dezső maradna továbbra is az igazgató, a művészeti ügyeket pedig Szendrey Mihály vezetné. Az adminisztratív ügyeket az egyesület delegáltja intézné. Megemlítette az előadó, hogy Róna igazgató ebbe a megoldásba nem hajlandó bele menni, mert a művészeti ügyeket önmaga akarja vezetni.

Beható vita után a választmány felhatalmazta a végrehajtó bizottságot, hogy a már ismertetett alapon kezdje meg a tárgyalásokat a felszerelési konzorciummal. Végül a lemondott Hargittay Bertalan bankigazgató helyébe dr. Köpf János ügyvédet választották be a végrehajtó bizottságba.

HIREK.

— A távozó párisi román követ. Páris. A Journal de Debats a párisi román követ kicseréléséről ír. Sajnákoszik Ghica herceg távozásán, bármily örömmel üdvözli is Antonescut, Ghica egy a politikai, mint társadalmi körökben a legmelegebb rokonnérzést öb resztette. Diplomátának a legudvariasabb, fajrokonnak a legbölcsebb volt és erősítette a Romániát és Franciaországot összekötő kapcsolatokat.

— Nemzetközi szociálista kongresszus. Páris. A nemzetközi szociálista kongresszust ma megnyitották. A német delegátusok a vasuti sztrájk, az olaszok a kormányválság miatt nem jelentek meg. Beszéltek a francia, belga és angol delegátusok. A II. és III. internacionálé közötti tárgyalások kérdéséről Adler osztrák delegátus kijelentette, miután Ausztriát nem hívták meg, csak informálás céljából jelent meg és ismertette a bécsi nemzetközi munkások szövegkönyvét.

— Széchenyi István mondása. Budapest. A Nemzeti Kaszinó Széchenyi-lakomáján Széchenyi Emil gróf mondotta az emlékbeszédet és figyelmeztetett Széchenyi István mondására: Ne keressétek azt, ami szétválaszt, hanem ami egyesít. Nyujtsatok békejobbot egymásnak, mert nagybeteg édes anyátok tizenkettedik óráját élitek.

— Olasz liga Budapesten. Budapest. A magyar fővárosban megslakult az olasz liga. A liga elnöke Pignotelli di Monteciano Riccardo herceg azt hangoztatta, hogy Magyarország és Olaszország kibékülése teljes.

— A berlini sztrájk. Berlin. A városi munkások ma a sztrájk mellett döntöttek. A városi munkások sztrájkja miatt beszüntették a villamosági és vízművek üzemét. A közuti vasut nem közlekedik. Egyes gyárakban és sütődékekben a mutatkozó szénhiány miatt leszűkítik az üzemiidőt.

LEGUJABB.

AZ UJ PÁPA.

Róma. Ma délelőtt a Sixtusi kápolna kéményéből fehér füst szállt fel, annak jeléül, hogy az új pápát megválasztották.

A nép izgalommal várja, hogy közöljék az új pápa nevét. Komoly verziók szerint az új pápa Maffi, milanoi érsek lett.

A Román Irodalmi Társaság vasárnap délután tartotta meg első zsűriját a Kulturpalota nagytermében szépszámu kőszomság előtt. Balteanu főhadnagy elszavalt egy költeményt, amelyben hangot adott azon óhajának, hogy a Kulturpalota kapuit nyissák meg minden ember számára, hogy alkalma legyen a művelődésre. Ezután Dante German liceumi tanár érdekes felolvasást tartott a román nemzet történelméről. A műsorból kimagaslott Tryron Sylvia operaszenesnö gyönyörű énekszámra. A felszóló tapara még egy dalt énekelt. A songorakiséretet Földes zenetanár látta el. Utolsó szám a tanfelügyelők énekkara volt; Lippovan Athanasz karmester vezetése alatt román nemzeti dalokat adtak elő.

Dr. Róna Jónó orvos, gége- és fülorvos rendel Str. Consistoriului (Batthyányi-u.) 29. 11-12 és 2-5-ig.

Magyarországon megdrágult a trafik. Budapest. A dohányjövédék központi igazgatósága azaz az indokolással, hogy a magyar dohánytermelést biztosítani kell és ezért a dohánybevitelt csökkenteni kell, a dohányárakat és azok készítményeinek árát felemelte. A szivarok árát 18 százalékkal, a cigarettákét és a cigarettárákat valamivel többel emelték fel.

Vonat a hólavina elást. Tokoltolgera állomáson egy hólavina eltemetett egy vonatot. Százhusz ember meghalt és számosan megsebesültek.

Szardán érkezik a határmegállapító bizottság. Megírta az Aradi Közlöny, hogy a határmegállapító bizottság Aradra érkezik. A bizottság érkezésének idejét hétfőre állapították meg, azonban ma értesítés érkezett Aradra, hogy a bizottság tagjai szardán délután 5 órakor érkeznek. A határmegállapító bizottság részére a megyei prefektúrán rendeztek be lakosztályokat és a bizottság tagjai ugyanott fognak éjszenni.

A Lakók Szövetsége a belügyminiszterhez fordul. Az aradi Lakók Szövetsége tegnap délután tartotta rendkívüli közgyűlését a városháza nagytermében dr. Kertész Miksa elnöklésével, aki elmondta, hogy a Háztulajdonosok Szövetsége Bucurestiben memorandumot nyújtott be a belügyminiszteriumhoz és abban kérték, hogy a háztulajdonosoknak korlátlan felmondási és béremelési jogot adjon. A Lakók Szövetsége ezzel szemben monstre küldöttséggel szándékozik a miniszterhez menni és arra kérni, rendelje el, hogy továbbra is a régi állapotok maradjanak érvényben. A gyűlés dr. Kertész indítványára határozati javaslatot fogadott el, amely szerint táviratilag fordul a miniszteriumhoz kérve a régi állapotok további fenntartására. A titkári jelentést dr. Zeiner Gusztáv olvasta fel.

Landru kivégzik. Páris. Mille-rand elutasította Landru kegyelmi kérvényét. Landru szakálát tegnap levágták. A legközelebbi napokban kivégzik. (RTL)

Bokányi és Ágoston Péter orosz-oroszban. Budapest. A harmadik kommunista szállítmány tegnap végleg utnak indult. Tagjai között van Ágoston Péter, Szántó Rezső, Bokányi Dezső, Varjas Sándor, Magyar Lajos, Szabados Sándor, Samuely István, Zsigmond Erzsé.

Házasságok. Ily. Kosara Sándor vasárnap délelőtt kötött házasságot Mayer Annyával. (Minden külön értesítés helyett.)

Szabados József és öz. Kotolák Józsefné ma dé. e. fél 12 órakor tartják esküvőjüket a Minoriták-templomban. (Minden külön értesítés helyett.)

Ehgyezés. Lőrincz Vilmos Radnáról eljegyzés. Verjes Béla Arad. (Minden külön értesítés helyett.)

Az Izs. Nőegylet estélye. Az idei farsang számos mulatsága között is kiemelkedőnek ígérkezik az aradi Izs. Nőegylet február 14-iki nagyszabású estélye. Kedélyes, mozgalmas estély készül, mely distinguáltásával maradandó emléke lesz a mulató Aradnak. Tombolatárgyak öz. Schulhof Károly-méhez. (Minorita-palota) küldendők.

Spanyol-járvány Ujaradon. Ujaradon erősen dühöng a spanyol-járvány. Jellemző a járvány erejére, hogy az ujaradi egyház nem képes eltemetni egyedül a járvány következtében elhunytakat és így Aradról kért papi segítséget. Klugné, egy dúsgazdag ujaradi milliomos özvegyének holtteste, aki szintén spanyolban halt meg, két napja temetetlenül fekszik. Eddig több mint tíz halottja van Ujaradon a spanyol járványnak.

Ellenjelöltek nélkül. Bucuresti. A kormány elhatározta, hogy történelmi nevezetességű tagjaival szemben mint Vajda, Pop Cico, Goldis, Goga, Maniu, Miháli nem állít ellenjelölteket. (RTL)

Nem tárgyalják az ingatlan értékelési fellebbezéseket. A pénzügyminiszter a legutóbbi minisztertanácsi határozat alapján, az ingatlanok becsülésére alapított fellebbezési bizottságok működését további intézkedésig felfüggesztette. A miniszter körrendeletet bocsájtott ki, melynek értelmében a február 13-a utáni időre kitűzött fellebbezési tárgyalások nem tartatnak meg. Az értékelő bizottságok továbbra is működnek, mert az összegyűjtött adatokat a miniszter statisztikai célokra szándékozik felhasználni. Az értékeléssel meg nem elégedett felek fellebbezéseiket továbbra is benyújthatják, a melyek felett egy későbbi időpontban fognak dönteni.

Moldova és Muntenia egyesítésének évfordulója. Ma ünnepeiké Moldova és Muntenia egyesítésének évfordulóját. A városi és a megyei hatóságok vezetői, valamint a katonaság vezetői és a katonaság részéről diszalkulatók istentiszteleten vettek részt a görög keleti székesegyházban. Egy század ezt megelőzőleg zenekísérettel vonult végig a városon. Moldovát és Munteniát 1859. január 24-én (a régi naptár szerint) egyesítették. Az egyesítés műve a jelenlegi miniszterelnök, Bratianu Jonel, apjának Bratianu Juonnak nevéhez fűződik. A köz- és magánépületeket ma fellobogózták.

Tavaszi és nyári divatlapok nagy választékban Naményi könyvkereskedésben.

Halálhírek. Nemescsöcsai és négyesi Szondy Géza, a kisperegi reformátusok népszerű lelkesítője, született Jocius Zóra február 5-én hajnalban 56 éves korában rövid szenvedés után elhunyt. A temetés holnap, kedden délután 2 órakor lesz a kisperegi temetőben. Az elhunyt uriaszony férjén és gyermekein kívül kiterjedt előkelő rokonság gyászolja.

Sulyos csapás érte Bakács Miksa aradi szabóiparost. Felesége, született László Ilona vasárnap reggel hosszú szenvedés után elhunyt. A temetés ma délután 3 órakor menő végbe a Str. Bratianu (Weitzer-utca) 13. számú házból. Az elhunytat kiterjedt rokonság gyászolja.

Törvényjavaslat. A Timisoarai megjelentő Bánati Lloyd közgazdasági szaklap művészeti plakátok, védjegyek és újsághirdetések tervére pályázatot hirdet. A pályázaton csak eredeti és teljesen kidolgozott tervekkel lehet résztvenni. A díjak a következők: A Bánati Gyárosok Szövetségének egy 500 leies díja plakáttervnek; A Timisoarai Kereskedők Egyesületének egy 250 leies díja plakáttervnek, egy 150 és 100 leies díja védjegyeknek; A Bánati Lloyd szerkesztőségének egy 150 és két 100 leies díja újsághirdetés rajzának. A terveket 1922. évi február hó 28-ig a Bánati Lloyd szerkesztőségéhez Timisoara, Strada General Grigorescu (Ferenc József-utca) 6. kell eljuttatni.

Adomány. A szegényházi ápolók részére minden hónap első hétfőjén rendezni szokott szeretet vacsorára tegnap Koch Mór mérszáros 30 kiló borjuhúst adományozott.

Nyilatkozat. Felkértek a következő sorok közlésére: Alólított kijelentem, hogy néhány budapesti és aradi napilap pár hét előtt megjelent közleménye, mely Boda Andor urat, mint sikkasztót állította be, nem fedli a tényeket. Boda Andor ur a gyanúsított tisztázta magát és a színházak mindennemű kára megtértült; ezek következtében kijelentem, hogy Boda Andor urat senki sikkasztás gyanujával nem gyanúsíthatja.

Budapest, 1922. évi január hó 31-én. Czako Pál, a Várszínház igazgatója.

Uj hajósági orvos Aradon. Annak idején megírta az Aradi Közlöny, hogy a város egészségügyi bizottsága a clujl főfelügyelő egészségügyével Aradot hat egészségügyi kerületre osztotta fel. Eddig Arad öt kerületből állt s így egy kerületi orvosi állást be kell tölteni. Ma érkezett a clujl egészségügyi főfelügyelőség rendelete Aradra. E szerint az új kerületbe dr. Pap Fodort volt gyulavarsándi körorvost nevezték ki kerületi orvosná. Dr. Pap a negyedik kerület egészségügyi vezetését vette át.

A legdrágább modern kép bizonyára az angol Gainsborough „Kék fiú” című képe, amelyet Amerikába adott el 160 ezer angol fontért, ami a ma valutánk szerint 92 millió 800 ezer leinek felel meg. Mielőtt a kép „kivándorol” Amerikába megegyezésre került a londoni nemzeti képtárban, ahol beláthatatlan sokaságu nézője van a társadalom minden rétegeből. A kép Amerikába szállítása a legmesszebbmenő övintézkedések mellett történik. Ugy a hajó nevét mint az indulás napját a legnagyobb titokban tartják, úgy hogy még a hajóutasa sem fogják tudni, hogy a drága „Kék fiú” az utitársuk. Kísérőjének sem éjjel, sem nappal nem szabad a képet magára hagynia, azonkívül be is biztosították 150 ezer angol fontra.

Az Orlov-gyémánt.

(Az orosz korona-ékszerek Stinnesnél.)

Egy londoni lap állítólag hiteles források alapján azt jelenti, hogy az orosz koronaékszerek egy része Stinnes Hugó birtokába kerültek. A lap azt írja, hogy az ékszerek becsértékük 60 százalékaig Stinnesnél zálogban vannak. Stinneshez az ékszerek állítólag, az orosz szovjet berlini képviselője utján jutottak. Az elzalogosított ékszerek között a híres Orlov gyémánt is van, mely „Jogar-gyémánt” néven is ismeretes. Értékét 240000 angol fontra becsülik. Ez a gyémánt állítólag egy pogány istenszobornak volt a szeme, amelyet egy francia katonai lopott el. Később Orlov orosz gróf vette meg és császári barátnőjének II. Katalin cárnőnek ajándékozta. Az orosz koronaékszerek másik részét állítólag Rasputin gyilkosa, Juszipov herceg mentette meg és ásta el.

Sport.

Megvertek az M. T. K.-t. Budapest. Az MTK, 4:1 arányban vereséget szenvedett a II. osztályú NSC.-től. Az MTK, három legjobb játékosát nem vehetett részt ezen a mérkőzésen, ennek tulajdoniába a felkészítést keltő vereség. A tegnap lefolyt FTC és 33. FC. mérkőzésen az FTC, 8 tartalékkal játszott és ennek dacára 2:1 arányban győzött.

I. rész: február 7. 8. LILI. II. részben csak az APOLLO-ban

Irodalom és művészet.

Kórista-jubileum.

Egy öreg kardalosnak rendeznek ünnepélyt a legközelebbi hétfőn az aradi színházban abból az alkalomból, hogy Szabó Sándor ötven évet töltött a színészetnél, mint kardalos. Nagy dolog, sőt olyan ritka, hogy nem is tudok rá sok példát, hogy egy kardalos ötven évét töltsen el a színészetnél ilyen minőségben. Mert az ilyen kardalos a szó szoros értelmében leírja az életét a sok munkában. De Szabó Sándort nem szabad csak mint öreg kóristát ünnepelni. Szabó Sándor a legújabb magyar színészet múlt dicsőségének, haladásának és tisztességének képviselője. Az aradi színháznak van egynéhány fehérhajú tagja, — mint Csigaházy Etel, Benkóné és maga Szabó Sándor — a kikkre nem nézhetünk másképpen, mint nagy tisztelettel és szeretettel. Ők előfigyelmezések a fiatalokhoz: „nézettek ránk és kövessetek minket a szorgalomban, becsületben, kitartásban.” — Amennyi szenvedés, nélkülözés és küzdelem volt az osztályrészesek a tiszteletreméltó kollégáknak a múltban, éppen annyi utóérés volt az utódok számára, akik már ismerik azt, amit ők átértek, akik vándorszínészek voltak és kitartottak becsülettel, igyekezettel és szorgalommal. Hétfőn nem a vén kórista ünnepe, hanem a hamisítatlan, dicsőségszínészet egyik méltó utódjainak ünnepe — amely ünnepe kell hogy legyen az egész színészetnek. Szabó Sándor! a becsület, a szerénység, és munka embere. Három évtizedet tölttem vele együtt. Ezalatt a legelső volt mindenkor a közelebbiségben, soha összeütközésbe nem jött törvénnyel, soha nézeteltérése nem volt kollégáival, igazgatóival és bármilyen történést bármilyen volt a helyzet — ő Szabó Sándor volt, aki csak a kötelességét teljesítette — és hogy teljesítette. Ötven évig nem késett próbát, előadást soha. Ötven évig megmaradt szegény embernek, aki sohasem kért senkitől, hanem felhasználta inkább az éjszakáját és egy darabot szerepezt ki négy forintért, hogy családját eltarthassa. Jellemzi Szabó Sándor szerénységét, hogy aradi születésű lévén itt végezte iskoláját és Arad legelőkelőbb polgárai, akik iskolatársai voltak, ha bármit is felkináltak neki, nem fogadta el. Egyik iskolatársa, Variassy Lajos polgármester mondotta egy ízben nekem: „Sajátságos ember ez a Szabó Sándor. Mi iskolatársai többször megkíséreltük és felkináltuk neki, hogy legyen valamilyen az érdekében, mert hiszen nagyon sokszor rossz napja voltak a színészetnek Aradon és ő mindig visszautasított bennünket.” Nagy bajnak kellett lennie ha ő valakihez fordult kellett tanácsért is, senkinek nem akart soha terhére lenni. Az utolsó évék öreggáig tették a fiatal Szabó Sándor. Az ő ideálja: a színészet csuszott a lejtőn lefelé, mindig lefelé és ő nem tudta megállítani. De azért sohasem láttam őt — őket — a régiokat könnyes szemmel és öregedni velem együtt. Kedves kollégáim tegyék ünnepé a vén kórista ünnepét! Tiszteljétek Szabó Sándorban és társaiban a szép és felelősen múltat. Vegyékétek őket szeretettel, tisztelettel körül a múltért — a jelenért! Szendrői Mihály,

HETI MŰSOR:

Kedd: Kis kadett. Abonyi és László felléptével. (A. bérlet.)
Szerda: Hazatérés. Bemutató előadás. (B. bérlet.)
Csütörtök: Hazatérés, másodsor. (C. bérlet.)
Péntek: Ezüst sirály, új betanulással, László Andor felléptével. (A. bérlet.)
Szombat: Ezüst sirály, László Andor felléptével. (B. bérlet.)
Vasárnap d. u.: Bucsukeringő. László Andor felléptével. Este: Ördög mátkája. (C. bérlet.)
Hétfő: Két pisztoly. A könyvtáros. Szabó Sándor 50 éves színészi jubileumának tiszteletére, bérletszünetben, felemelt helyárral mellette.
* A Modern Kabaré heti műsora. Egész héten „5 Femán 5” — „Nikita” — „Méltságos víz” és a nagyszára kísérő műsor. Parkettánc reggelig.
* A hermelines nő. Szombaton premiérhangulat uralkodott a színházban „A hermelines nő” című Gilbert-operét felújítása alkalmával. Sokaknak premiér volt, mert a nyáron a rossz időjárás következtében kevesen néztek meg a gyönyörű zenéjű érdekes mesejű operettet. Új szereplője a repriznek Inke Rezső, aki egészséges humorával ruházta fel az árnyékszabó kedves alakját. Ez a vérbeli színész egész este állandó derűtségben tartotta a közönséget és biztosította a sikert. Új szereplő még Szegő Lili, aki pompás táncával és temperamentumos játékával járult hozzá a sikerhez. Horváth Mici nagyszára hermelines nője, Ocskay Mihály férfias ezredese, Selmecezy pompás tisztiszolgálója, Sebestyén kedves intendánusa nagyon tetszettek. Szabó Gyula ezuffal is szépen énekelte. A rendezésért Jakabffy Dezsőt, a kórus és zenekar vezetéséért Gellért Pált illeti elismerés. (Ky.)
* Kis kadett. Farkas Imre nagy sikerrel aratott operettje Abonyi Mariann és László Andor vendégfelléptével ma, kedden este kerül hétfőszer színpadra. A főbb szerepekben Horváth Mici Sebestyén Jenő, Selmecezy és Olasz.
* Vigjáték-premiér lesz szerdán este a Városi színházban. Fiers és Croisset nagysikerű és végtelen szellemes vigjátéka, a Hazatérés kerül szerdán este bemutatásra a darabban részt vesz az egész vigjátéki személyzet és a fő női szerepet Heppesné játssza, ki nek rég volt alkalma ilyen kedves és finom szerepet kreálni. Partnere Sipos Zsigmond, ki a háborúból visszatérő férj szerepét játssza. A többi szerepek is mind elsősorú kezekben vannak. A darabnak előreláthatólag nagy sikere lesz. Csütörtök este C) bérletben másodsor van a Hazatérés kiüzve.
* Az operett-irodalmi gyöngye. az Ezüst sirály, ezt egyhangúlag a bécsi, berlini és budapesti lapok megállapították, zenéje újszerűsége és nem köznapi szövege a legnagyobb sikert szerezték meg a szerencsés szerzőknek. Az aradi Városi Színház László Andorral a főszerepben péntek este újítja fel az Ezüst sirályt, melyben Ciáky grófot László, Xenia hercegnőt Horváth Mici, Mariettát Halmos Mici, Jakóliut Selmecezy, a kamarást Olasz, az udvarhölgyet Tibor Lóri játssza.
* A legöregebb aradi színész 50 éves jubileuma. Szabó Sándort, a legöregebb színészt, a derék kardalost és

könyvtárost ünnepli hétfőn, február 13-án az aradi színház és közönség. A névtelen közkegyelmű sorában küzd 50 év óta a fáradságtalan és ambiciós színész egyforma, törhetetlen munkakedvvel. A ritka jubileumot ünneplő előadásban tartja meg az aradi színház. Színpadra kerül a Két pisztoly népszínmű, utána pedig Csányi Mátyásnak alkalmi színjátéka a Könyvtáros, melyben a társulat összes drámai és énekes művészei és művésznői kivétel nélkül részt vesznek.
* Vasárnap délután László Andor felléptével ócska helyárral a Bucsukeringő van kiüzve. Az ördög mátkája Géczy István híres népszínműve szerepel a vasárnap esti műsoron.
* Haladás-előadás. Nagyszámú hallgatóközönség töltötte meg szombaton este a Kulturpajta barátságos meleg kistermetét, amelyben a Haladás műsora lejátszódott. A megnyitó szavak után Delizotti Károly ügyes és lelkes szavai után élvezte a közönség, Palotás Antal egy félszázad zongoradarabot játszott meglepő énlétséggel, míg egy Haydn zongora négykezes ügyes interpretátori Mayer III és Kovács Magda voltak. Neudenbach Emil előadása sok színt és hangulatot adott az esti műsornak. A jeles előadó, aki tanulmányos mennyiségű játékot mutatott be s egyben ismerette a számrendszereket, — a közönség élénk szimpátiáját bírja. Meleg impressziókat hagyott a lelkekben mint befejező énekszám — Dittrich Margit és Földes Béliáné üdén csengő duettje, melyet Dittrich Irénke kísért zongorán hibátlan összájtékkal. Az előadás fél nyolc után véget ért.
* Elhetetlenül gyors népszerűségre tett szert Aradon a „Modern Kabaré” két világhíradója, az „5 Femán 5” akrobatacsoport és a kis „Nikita” a kaukázusi csodatáncos. A kabarét este-estére zsúfolásig megtöltött publikum nem tud eléggé beletelni produkcióikkal, ismét és ismét a lámpák elé taposja őket. Ma este szenzációs műsor keretében fognak fellépni. Jegyek már válthatók. Előadás után reggelig parkettánc.
* Zenés-sztrájk Budapesten. Budapest. A Király-színház zenészeinek sztrájkja vasárnapig tartott. A sztrájk alatt zongorakíséret mellett játszottak a színházban. A zenészek kívánságára szeptemberig visszamenő fizetésjavításra a színház új zenekart szervez.
* MOZI. * A társadalom mocezában. (Nagy erkölcsdráma az Apollóban.) A modern szociologia megtanította a társadalmat arra az alapvető igazságra, hogy bajait, betegségeit ne kényeztesse, hanem társát fel, mert csak így remélhet azokra orvoslást. Sok ósdi nyakas előítéleten kellett keresztülgáznia, amíg eljutott odáig, hogy a közönség megbotránkozás és méltatlanság nélkül fogadja az erkölcsös korrajzokat, melyek rávilágítanak társadalmi életünk fektetőre. A mozi maga hatalmas nyilvánosságával különösen alkalmasnak mutatkozik erre a tisztító munkára s a propaganda filmek nem egy embert térítettek már vissza a züllés útjáról. Hétfőn is hasonló agitatív erejű filmet kaptunk az Apollóban. Maros Jolanta, a dráma szerzője ismeretlen nálunk, de annál közelebb fekszik hozzánk filmből dolgozott regényeinek lenyűgözően érdekes témája: a tár-

sadalom rejtett prostitúciója, a jobb sorára érdemes fiatal leányok elzűllésének a tragikuma. Berlinben játszódik a dráma, de játszódhatna bárhol másutt is, mert az emberek és a társadalmi erkölcsök lényegükben mindenütt egyformák. A megrázó drámai erővel felépített erkölcsdrámát grandiózus kiállításban pazar művészi fővelételekben és a német filmszínészet legjelesebbjeinek megjátszásában kapjuk. Hiába a film sikamosabb jelenet nem lépik át a jóízű határait, az Apolló igazgatósága mégis úgy határozott, hogy az előadásokra csak felnőtteknek ad ki jegyet.
* Lotte Neumann az Urániában. Lotte Neumann a mozibátori publikum legkedvesebb és legnépszerűbb vendégei közé tartozik, ahányszor egy-egy filmet eljön hozzánk, a padsorok megelegnek, megelegedésül az arcokra és a tenyerek összecsapódnak. Ezeket a jelenségeket tapasztaltuk tegnap is az Urániában, ahol a bájos és tehetséges művésznő „A kórhegy leánya” című nagyszámú társadalmi dráma címszerepében nyújtott csodásan tökéletes alakítást. A mélységes emberi szenvedélyekről lakatos hatalmas dárát kedden utóliára vetíti az Uránia.
* Közgazdaság.
* A vauitaplae.
* Aradi vauitaplae (február 6.): Dollár 135 —, márka 0.71 —, dinár 1.90 —, szokol 2.60 —, magyar korona 0.21, budapesti kifizetés 4.90 —, bőszi kifizetés 57 —, berlini kifizetés 0.70 —, francia frank 12, prágai kifizetés 2.65 —.
* Buonresti kurzusok (február 6.): Napoleon d'Or 450, francia frank 10.80, angol font 550, lira 6, márka 0.89, dollár 134, osztrák korona —, szokol 2.60, magyar korona 0.22. Kifizetések: Páris 11.80, London 585, Berlin 0.68 —, Milano 6.85, Prága 2.60, Newyork 136.
* Zürichi nyitás (február 6.): Berlin 255, Newyork 510, Milano 2385, Prága 999.5, Budapest 77.5, Zágráb 170, Buonresti —, Varsó 15, Bécs 17, lebélyezett osztrák korona 8.
* Budapesti nyitás (február 6.): Napoleon d'Or 2460, angol font —, dollár 643 —, francia frank —, lengyel márka —, márka 333 —, lira —, osztrák korona 8.50, rubel 52 —, leu 503, szokol 1245, dinár 850.
* Zürichi zárít. (Február 6.) Berlin 251, Amsterdam 190, Newyork 5100, London 2208, Páris 4295, Milano 2380, Prága 905, Budapest 77.5, Zágráb 170, Bécs 15, lebélyezett osztrák korona 8.
* Budapesti zárít. (Február 6.) Napoleon d'Or 2470, angol font 2600, dollár 643, francia frank —, lengyel márka —, márka 332, lira —, osztrák korona 8.40, szokol 1243, dinár 840.
* A szerkesztésért
* KÁROLY JÓZSEF
* írt

BUCURESTIBE utazik futárunk szerdán este, utlevelek láttamozá-

sát és megbízásokat közlismert pontossággal intézzük.

„KELET” hírlapiroda

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

Irodánkat

Bulev. Reg. Mária (Andrássy-tér) 5.

Aradi Altalános Takarékpénztár épületében

helyeztük át.

Kornis Testvérek

Telefon 501. 628. 11518

Ertesítés!

Pankófal műmalmomat ELING GÁSPÁR német-szentpéteri lakosnak örök áron eladtam.

Nem mulaszthatom el az alkalmat, ezúton mondani köszönetét mindazoknak kik hosszú idő alatt bizalmukkal kitüntető sziveskedtek. Kérve, tartásuknak meg további jóindulatukban.

Pancota 1922. február 5. 466

Tisztelettel

LAMMERT JÁNOS
butorgyáros.

Nemesocsal és négyesi Szondy Géza év. református lelkész és gyermekei Margit, Bella és Viktor a maguk, valamint az összes rokonság nevében is fájdalomtól megtört szívvel jelentik, hogy a félejtethetlen jó nő, anya, testvér, sógoróné és rokon

Nemesocsal és négyesi

Szondy Gézáé,
szül. Jollos Zóra

1. évi február hó 5-én hajnali 4 órakor életének 56-ik, boldog házasságának 22-ik évében, rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult drága halott földi maradványai f. hó 7-én d. u. 2 órakor fogtak a kisperegi temetőben levő családi sírboltban örök nyugalomra tétetni.

Béke hooiljen drága poral felett!

Kispereg, 1922. február 5-én.

Szondy Margit férj. Bauda Tiborné, Szondy Bella férj. Gregor Anatólné, Szondy Viktor gyermekei. Jociés Darinka ósv. Gregor Nándorné testvére. Szondy György és neje Kovács Etelka, Hody Pál és neje Szondy Berta sógorai és sógorónéi. Gregor Anatól, Bauda Tibor vöi. 471

Legbiztosabb a

MATTEINE-féle patkány irtó,

gyorsan és biztosan pusztít. 484

Matteine Vállalat

Bulev. Reg. Ferdinand (Beres Béla-tér) 1.

Választási

nyomtatványok,

programbeszéd,

röpiratok stb. ro-

mán és magyar

nyelven gyorsan,

pontosan és a leg-

olcsóbban készül-

nek az :o:

ARADI KOZLONY

nyomdájában.

Apró hirdetések.

Levelezés.

KÉT jó barátom két gavallér uriember támogató barátságát keresi. Leveleket „Szőke barna” jellegre a kiadóba. 477

Alkalmazás.

PERFEKT szabásznő elsőrangú üzemből jó fizetéssel felvételt. Ajánlatokat „Szabásznő” jellegre kiadóhivatalba. 409

FEHERNEMŐ VARRODA Str. Consistoriul (Batthyány-utca) 3. Varrást hímzést aszurozást kelengyékét gyorsan, legjutányosabban készíti. Legjobb dívatlapok beszerzése. 474

PERFEKT főzőnő azonnali belépésre 3-400 lei fizetéssel vidékre kerestetik. Cim a kiadóhivatalban. 463

GAZDASSZONYNÁK keresek tiszta előéletű magyar leányt. 20 éven aluliak ajánlkozhatnak. Házasság nincs kizárva. Jelige alatt Vadász, Arad megye postahivatal. 476

AZSUROZÓ leányok, állandó munkára. Továbbá tanuló leányok fizetéssel felvétetnek. Cim Wallinger hirdetőjében. 11617

KERESSEK német leányt. három éves gyermekhez ki a háztartásban is segítkezik. Strada Crisan (Karolina-utca) 5. ajtó 7. 480

Lakás.

FIATAL házaspár lehetőleg a belvárosban sürgősen butorozott szobát keres. Cimeket a kiadóba kér. 464

Vétel és eladás.

MONOGRAM nélküli teljesen új lencéna damaszt asztalneműek kézi hímzésű fehéreneműk, antik ékszer, korcsolya eladók. Str. Consistoriul (Batthyány-utca) 3. 473

VESZEK péntekig uri lakberendezéseket, különböző butorokat, rézbutorokat, zongorákat, szőnyegeket, pénzszekrényeket és mindenféle lakberendezési tárgyakat. Cim a kiadóban. 475

FÉRFIÖLTÖNYÖK, télikabátok, alig használtak, olcsón eladók. Sarkad, Str. Granitel (Határ-utca) 7. 11518

EGY ANGOL club garnitúra, orvos, vagy ügyvédi fogadó szoba berendezésnek alkalmas eladó. Megtekinthető délután 2-5-ig Piata Mihai Viteazul (Ferenc-tér) 6. 479

JÓ ELADHATJA MŰTÁRGYAIT kópelt, porcellán-, bronz és márványfiguráit, szőnyegeit, török kendőit, antik butorait, zongoráit, modern dísz tárgyait, japán vázáit, régiségeit, ha elviszi a Szépművészeti Szalonba Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) Orjtutay-palota. 11911

AJANDEKTÁRGYAK legolcsóbb beszerzési forrása a Salon Artistique (Fischer Eliz-palota.) Antik és modern porcellánok, butorok, szobrok, figurák, vázák, festmények, metszetek, perzsa szőnyeg, ezüstneműek vétele, eladása, cserélése és bizományba vétele a legelőnyösebb feltételek mellett. 11691

PIANINOT, zongorát, gyöngyöket, briliánsokat magas árban veszek. Leveleket „Planino” jellegre a kiadóhivatalba kérek. 12021

VÁSZNAK schifonok és zephírek olcsón szerezhetők be STRASSER divatruházatában szemben a Lutheránus-templommal. 403

CIMBALOM Schunda-féle olcsón eladó. Cim: Wallinger hirdetőjében. 11617

HASZNALT OLOM megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóban.

Ingatlan.

JÓFORGALMU vendéglő 2 nagy terem, 3 szobás, 2 konyhás lakással, 2 gabona raktár nagy kert, kitűnő forrásvíz a kertben. Vingán az állomás közelében február végéig eladó. Bővebbet Tóth János Vingá házszám 831. 462

SAROKHÁZ A VÁROSHÁZA KÖZELÉBEN mely áll: jól bevezetett fűszerüzlet összes jogokkal, négy szoba, fürdőszoba, tágas pince nagy raktárhelyiségek, hat autónak garázs, vagy más ipar telephelyek alkalmas utcai helyiség és három lóra való istálló. előnyös árban eladó. Cim a kiadóban. 442

Uzletek.

SZIKVIZGYÁR 200 szodás, 200 kracher lis tégvel eladó Simon Viktornál, Domasneán. 472

FORGALMAS helyen kisebb üzlethelyiség berendezéssel sürgősen átadó. Cim a kiadóban. 469

NAGYOBB vidéki község főterén levő újonnan épült vendéglő kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 446

Ellátás.

JOBB házból iskolás fiu, vagy leány, teljes ellátást kaphat. Cim a kiadóhivatalban. 478

Különféle.

BUDAPESTRE utazom csütörtökön. Mindennemű kereskedelmi és családi ügyek elintézését vállalom. Mandi papír kereskedés Bul. Reg. Ferdinand 15. 451

Primaria comuna Aradul-nou-

146-1922.

ÁRVERÉSI HIRDETÉNY.

Aradul-nou községi előjáróság Arad város árvaszékének 352-922. II. sz. határozata alapján nyilvános szóbeli árverésen eladja néhai Hesz Robert hagyatékához tartozó komplet lakatos műhely szerzszámait folyó évi február hó 12-én délután 2 órakor Aradul-nou községben Pék-utca 21. házszám alatt készpénz fizetés ellenében. Megjegyeztetik, ha megfelelő ajánlat tétetik, az összes szerzszámok egy tétel alatt is eladhatnak. 465
Aradul-nou la 28. Ianuarie 1922.

Jegyző. Biró.

Aradváros I. Ker. előjáróság.
2066-1922.

HIRDETÉNY.

Egy előfordult veszéltségi esetből kifolyólag a fennálló ebzárlatot folyó évi február hó 1-ől számított 90 napra meghosszabbítottam.

Ennél fogva szigorú büntetés terhe mellett meghagyom, hogy az összes kutyák az udvarban állandóan, megkötve tartandók, vagy pedig biztos szájkosárral ellátva porázon vezetendők. A szabadon járó kutyák a gyepter által befogatnak, azonnal kiirtatnak és tulajdonosaikkal ellen a kihágási eljárás megindítatik.
Arad, 1922. február hó 1.

Pocloşanu, a. E.
I. kerületi előjáró.

Könyvkötészeteti tanulóleány

felvétetik.

Cim a kiadóhivatalban.

Ha nem akar SPANYOL beteg lenni igyék:

Juniperiust

valódi boróka párlatot

Biztos óvszer meghűlés ellen. Kapható egyedül PAULERDŐSPAL fűszerkereskedő cégnél Arad, Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 3. szám. Telefon 350. 470

Szöllőültványok,
amerikai alanyvessző

garantált fajtisztá kapható:

CASPARI FR.-nél Medgyesén.

Tessék árjegyzéket kérni! 4785

Szerszámok „Prompt”

Építkezési vasalások

Technikai áruk

Emelőgépek

Oberrnik és Drucker

Timisoara (Temesvár), Józsefváros,
Str. I. C. Bratianu (Uri-utca 12. sz.)

Rendszeres hetenkénti gyűjtőforgalom

Budapestről-Aradra

saját kirendeltség a ro- 350

mán határon. Fix díjtételek

GROSS ALBERT

nemzetközi szállítmányozó

Budapest, V., Mérés-utca 11. sz.

Alapított 1890. Sürögycim: Albro.

Hirdetés

Vidéki nagyiparvállalat

keres egy

tisztviselőt,

ki a román nyelvben szóban mint írásban teljesen perfekt és azonkívül a német, vagy a magyar nyelvet is tökéletesen bírja. 468

Cim e lap kiadóhivatalában.

Csodás hatású arczépitő és finomító a Földes-féle

MARGIT-CREME

Zsírtalan, ártalmatlan, rögtön szépit. Szeploők, májfoltok, bőrtápkák, ráncok, redők, minden bőrbaj párnapi használat után megszűnnek. Az arc rozszs tide hamvas lesz. 10841

Dr. Földes és Hehs Aradon.

Kifutó fiu

Jó fizetéssel

felvétetik.

Cim a kiadóhivatalban.

nyomatott az Aradi Nyomda Rt. által. Kiadóhivatalban Aradi Nyomda Vállalat.